

σκευαζόμενον Θράκ. Συνών. *άμυγδαλαίτο* (ιδ. *άμυγδαλαίτος* B 1), *άμυγδαλωτός* B 1.

άμυγδαλη ή, λόγ. σύνηθ. *μυγδαλη* πολλαχ.

Έκ του μεταγν. οὐσ. *άμυγδαλή* = *άμύγδαλον*. Ἡ τοῦ τόνου μετακίνησις κατὰ τὸ λόγιον *άμυγδαλή* = *άμυγδαλέ*.

Συνήθως ἐν τῷ πληθ., ἀδένες εἰς τὴν βάσιν τοῦ οὐρανίσκου σχήματος *άμυγδαλου*, ἀντιάδες λόγ. σύνηθ.: *Ἀριστερά - δεξιὰ άμυγδαλή*. *Ἀμυγδαλές προσημένες*. || Φρ. *Ἔχω άμυγδαλές* (πάσχω ἀπὸ *άμυγδαλίτιδα*) Ἀθῆν. Συνών. *άμυγδαλίτης* 1.

άμυγδάλη τό, (I) Κρήτ.

Υποκορ. τοῦ οὐσ. *άμύγδαλος*.

1) Μικρά ἀγρία άμυγδαλή. 2) Μικρά ράβδος ἐξ ἀγρίας άμυγδαλῆς: *Νά φάς θές ξύλο με τ' άμυγδάλη!*

άμυγδάλη τό, (II) Ζάκ. Κέρκ. (Ἀργυράδ.) Κεφαλλ. Πελοπν. (Πάτρ.) — *Λεξ. Βλαστ.* *μυγδάλη* Κεφαλλ.

Έκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. *άμυγδάληιον*.

1) Εἶδος λευκῆς σταφυλῆς ἐχούσης ῥάγα παρεμφερῆ κατὰ τὸ σχῆμα πρὸς *άμύγδαλον* Ζάκ. Κεφαλλ. Πελοπν. (Πάτρ.) — *Λεξ. Βλαστ.* Συνών. *άγριοβοστίλιδο*, *νυχάτο*. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Κρήτ. 2) Τὸ ἐντὸς τοῦ πυρήνος τῆς ἐλαίας σπέρμα Κέρκ. (Ἀργυράδ.)

άμυγδαλίδα ή, Χίος (Πυργ.) *μυγδαλίδα* Πελοπν. (Μάν.)

Έκ τοῦ οὐσ. *άμυγδαλέ* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδα. Πβ. καὶ μεταγν. *άμυγδαλῆς*.

1) Φυτόν ποῶδες μετὰ κορμοῦ ξυλώδους καὶ φύλλων βελονοειδῶν φυόμενον συνήθως παρὰ τὴν άμυγδαλῆν Χίος (Πυργ.) 2) Ἀγριόν τι χόρτον ἐδώδιμον Πελοπν. (Μάν.) Πβ. *άμυγδαλέλλι*.

άμυγδαλῆς ἐπίθ. Σῦρ. (Ερμούπ.) *μυγδαλῆς* Θράκ.

Έκ τοῦ οὐσ. *άμύγδαλο* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίς. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. *θάλασσα - θαλασσίς*, *μελιτζάνα - μελιτζανίς* κττ.

Ἄνθρωπος ἔχων χροῶμα *άμυγδαλου* ἐνθ' ἀν.: *Φουσιάνι άμυγδαλί* Ερμούπ. Ἡ δεῖνα ξέρει νὰ βάφῃ μ' ὅλες τές βαφές τὰ νήματα, κόκκινο, γαλάζιο, γκριζο, δεκοχτουρί, *μυγδαλί* Θράκ. Συνών. *άμυγδαλός*.

άμυγδαλίτης ὁ, πολλαχ.

Έκ τοῦ οὐσ. *άμυγδαλή* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίτης. Πβ. καὶ μεταγν. *άμυγδαλίτης* καὶ λόγ. κοιν. *άμυγδαλίτης*.

1) Συνήθως ἐν τῷ πληθ., αἱ άμυγδαλαὶ ἐνθ' ἀν.: *Με πονοῦν οἱ άμυγδαλίτες μου πολλαχ. Τὸν έπιασαν οἱ άμυγδαλίτες του* Σῦρ. (Ερμούπ.) Συνών. *άμυγδαλή*. 2) Ἡ φλεγμονὴ τῶν άμυγδαλῶν Ἀνδρ. Κῶς Πελοπν. (Ἀρκαδ.) Ἰων. (Σμύρν.): *Τὸ παιδί έχει άμυγδαλίτες* Σμύρν.

άμυγδαλίτικος ἐπίθ. Χίος — *Λεξ. Κομ. Δεῆκ* Λάουνδ.

Έκ τοῦ οὐσ. *άμύγδαλο* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίτικος.

Ἄνθρωπος ἔχων χροῶμα *άμυγδαλου* κατεσκευασμένος. Πβ. *άμυγδαλαίτος* B, *άμυγδαλένιος* 2, *άμυγδαλωτός* B 1.

ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

άμυγδαλίτσα ή, σύνηθ.

Έκ τοῦ οὐσ. *άμυγδαλέ* καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -ίτσα.

Ἡ μικρὰ άμυγδαλή: *Ἔχω τὸ περιβόλι μου δυὸ άμυγδαλίτσες*. Συνών. *άθασούδα*, *άμυγδαλούδα*.

άμύγδαλο τό, κοιν. *άμύγδαλο* Ἀστυπ. Κάλυμν. Κῶς Λέρ. *άμύγδαλο* Ἀθῆν. (παλαιότ.) *άμύγδαλον* βόρ. ιδιῶμ. *άμύγδαλο* Θήρ. Μῆλ. Σέριφ. Φολέγ. Χίος *άμύγδαλο* Κεφαλλ. Χίος *άμύγδαλο* Καλαβρ. (Χωρίο Ροχούδ.) *άμύγδαλο* Καλαβρ. (Μπόβ.) *μύγδαλο* σύνηθ. *μύγδαλον* βόρ. ιδιῶμ. *μύγδαλο* Ἀθῆν. (παλαιότ.) *μύγδαλον* Ἡπ. (Ζαγόρ.) *μύγδαλο* Ἀνδρ. *νύγδαλε* Τσακων.

Έκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. *άμύγδαλον*.

1) Ὁ καρπὸς τῆς άμυγδαλῆς κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ. Χωρίο Ροχούδ.) Τσακων.: *Ἀμύγδαλο άφραῖτο* - γλυκὸ - μαλακὸ - πικρὸ - σκληρὸ κττ. κοιν. || Φρ. *Καλῶς τονε κι άμύγδαλα!* (ἐκφρασις χαρᾶς ἐπὶ τῇ ὑποδοχῇ τινος) Κρήτ. Πελοπν. (Λακων.) || Ἀσμ.

Ἀμύγδαλο ἐτσάκισα | καὶ μέσα σὲ ζωγράφισα

Χίος. Συνών. *άθάσι* 1 γ, *άμυγδάλα* 1. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Κρήτ. 2) Ποτὸν ἐξ ἐκχυλίσματος άμυγδαλῶν *Λεξ. Ἡπίτ.* Συνών. *άθάσι* 2, *άθασόγαλο*, *άμυγδαλάδα* 1, *άμυγδαλόγαλα*, *σουμάδα*. 3) Λουκούμιον περιέχον άμύγδαλον Μακεδ. (Σέρρ.) 4) Νόμισμά τι (πιθανῶς ἐκ τοῦ άμυγδαλοειδοῦς σχήματός του) Ἀθ. 5) Εἶδος κοσμήματος άμυγδαλοειδοῦς ἐπὶ σανίδος ἢ ὑφάσματος Ἀνδρ. Θεσσ. (Τρίκερ.) Μακεδ.: *Κορδονάκι άμύγδαλο* Ἀνδρ. β) Τὸ εἶδος τῆς ρυκάνης, διὰ τῆς ὁποίας κατασκευάζεται τὸ ἐπὶ σανίδος άμυγδαλοειδὲς κόσμημα Ἀνδρ. 6) Μικρὸν τεμάχιον ὡς δείγμα χρησιμοποιούμενον (ὡς ἔχον δηλαδὴ τὸ μέγεθος άμυγδαλῶν) Σύμ. Συνών. *άμυγδαλάκι* 2.

7) Ἐν τῷ πληθ. *άμύγδαλα* τά, παιδιὰ παιζομένη ὡς ἐξῆς. Ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἀνοίγεται μικρὸς λάκκος, παρὰ τὸν ὅποιον μένει ὁ ὀριζόμενος ἐκ τῶν παικτῶν *μάννα* καλούμενος, ἐνῶ οἱ ἄλλοι παῖκται ἀπὸ ἀποστάσεώς τινος ρίπτουν ἐντὸς αὐτοῦ διὰ τῆς δρακὸς *άμύγδαλα*. Ἄν τὰ ἐν τῷ λακκίσκῳ ἐμβληθέντα άμύγδαλα εἶναι περιττά, κερδίζει ταῦτα ἢ *μάννα*, ἂν δὲ ἄρτια, τὰ ἐπιστρέφει αὐτὴ πρὸς τὸν ρίψαντα πληρώνουσα πρὸς αὐτὸν ἴσον ἀριθμὸν άμυγδαλῶν καὶ ἀνταλλάσσουσα με αὐτὸν τὴν θέσιν τῆς Πελοπν. (Μεγαλόπ.) Σύμ. κ. ἀ. Πβ. *ζυγός*.

άμυγδαλόγαλα τό, *Λεξ. Δεῆκ* Λάουνδ. Ἡπίτ. Μ. Ἐγκυκλ.

Έκ τῶν οὐσ. *άμύγδαλο* καὶ *γάλα*.

Τὸ ἐξ άμυγδαλῶν ἐκχύλισμα. Συνών. ιδ. ἐν λ. *άμύγδαλο* 2.

άμυγδαλογελάστρα ή, Ζάκ. — *Λεξ. Βλαστ.* — ΣΖαμπέλ. Ἀσμ. δημοτ. 744.

Έκ τῶν οὐσ. *άμύγδαλο* καὶ *γελάστρα* θηλ. τοῦ *γελαστής*.

Ἡ ἡδέως γελῶσα (ἢ σημ. ἐκ τούτου ὅτι κατὰ τὸν γέλωτα οἱ ὀφθαλμοὶ λαμβάνουν σχῆμα άμυγδαλῶν) ἐνθ' ἀν.: Ἀσμ.

Μωρὴ καρδομάγουλη κι *άμυγδαλογελάστρα*, *μωρὴ νεράδα* τοῦ *γιαλοῦ* κι *ἀνευροχορταρίστρα*

ΣΖαμπέλ. ἐνθ' ἀν. Συνών. *άμυγδαλογελοῦσα*. Πβ. *άμυγδαλοτσακίστρα*.

